

Kasvun ja oppimisen lautakunta 21.05.2025

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikön viranhaltijoiden opetuslainsäädäntöön perustuvan ratkaisuvallan muuttaminen 1.8.2025 lukien

Valmistelijat / lisätiedot:
Sirviö Jemina

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta

1

Hyväksyy suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikön viranhaltijoiden
opetuslainsäädäntöön perustuvan ratkaisuvallan (delegointipäätös) liitteen
mukaisena.

2

Päätää, että uusi delegointipäätös tulee voimaan 1.8.2025.

Käsittely

Päätös

Selostus

Oppimisen tuki ja opetuslainsäädäntö uudistuvat.

Uusi perusopetuslaki tulee pääosin voimaan 1.8.2025, ja uusi
oppivelvollisuuslaki tulee voimaan 1.8.2026. Suomenkielisen
perusopetuksen tulosityksikön viranhaltijoiden opetuslainsäädäntöön
perustuvaan ratkaisuvalltaan (ns. delegointipäätös) tulee tehdä muutoksia,
jotka huomioivat nämä uudistukset. Osa uuden perusopetuslain
säännöksistä on sidoksissa uuteen oppivelvollisuuslakiin, jonka vuoksi
kaikki muutokset on tarkoituksenmukaista tehdä samanaikaisesti.

Opetuslainsäädännön muutokset ja ehdotukset ratkaisuvallan
muuttamisesta on käsitelty Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikön
johtoryhmässä 19.3.2025 ja 16.4.2025. Muutokset ja ehdotukset on esitelty
rehtoreille ja virka-apulaisrehtoreille 24.4.2025 sekä suomenkielisen
perusopetuksen tulosityksikön hallinnossa työskentelevälle henkilöstölle
28.4.2025. Ao. viranhaltijoille on varattu tilaisuus ilmaista mielipiteensä
ehdotetuista muutoksista.

Uusi delegointipäätös on liitteenä. Nykyisen ja uuden delegointipäätöksen vertailutaulukko ovat oheismateriaaleina.

Keskeiset muutokset

Käsitteet ja terminologia

Oppimisen tuen ja opetuslainsäädännön uudistuksen seurauksena nykyinen käsite kolmiportaisesta tuesta (yleinen, tehostettu, erityinen) poistuu. Delegointipäätökseen tulee tehdä muutoksia, jotka vastaavat uudessa opetuslainsäädännössä käytettyjä käsitteitä ja termejä.

Varhennettuun oppivelvollisuuteen ottaminen

Uudessa oppivelvollisuuslaissa nykyinen pidennetty oppivelvollisuus muuttuu varhennetuksi oppivelvollisuudeksi ja perusopetuslain 20 i §:n mukaiseksi opetuksen järjestämiseksi oppilaalle, jolla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite. Uusi oppivelvollisuuslaki ja perusopetuslain 20 i § tulevat kuitenkin voimaan vasta 1.8.2026. Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikön delegointipäätöksessä tulee olla siksi erikseen kirjattuna ratkaisuvälillä 31.7.2025 asti ja 1.8.2026 lukien.

Ehdotuksen mukaan perusopetuksen aluepäällikkö päättää 31.7.2025 asti lapsen ottamisesta pidennettyyn oppivelvollisuuteen oppivelvollisuuslain 2 §:n nojalla ja 1.8.2026 lukien perusopetuslain 20 i §:n tarkoittamasta opetuksen järjestämiseksi oppilaalle, jolla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite. Koska uuden oppivelvollisuuslain 2 §:n tarkoittaman päätöksen varhennetusta oppivelvollisuudesta tekee varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen järjestäjä, perusopetuksen aluepäällikön tulee päättää 1.8.2026 lukien myös lapsen varhennettuun oppivelvollisuuteen ottamisesta, kun tämä osallistuu suomenkielisen perusopetuksen järjestämään esiopetukseen.

Tukea koskeva päätös

Perusopetuslain 20 f §:n tarkoittama tukea koskeva päätös tehdään, kun 20 b §:n 2 momentissa tarkoitetut ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat oppilaalle riittämättömiä. Päätös sisältää seuraavat asiat:

Oppilaskohtaiset tukitoimet (perusopetuslaki 20 c §)

- Erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä
- Erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä
- Erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa
- Perusopetuslain 31 §:n 1 momentin tarkoittamat opetukseen osallistumisen edellyttämät tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet

Perusopetuksen oppimäärästä ja opetussuunnitelman tavoitteista poikkeaminen (perusopetuslaki 20 h §)

- Rajattu oppimäärä
- Opiskelu tavoitekokonaisuuksittain
- Oppiaineen oppimäärän suorittamisen tilapäinen vapautus

Opetuksen järjestäminen oppilaalle, jolla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai muu toimintakyvyn rajoite (perusopetuslaki 20 i §)

- Opiskelu toiminta-alueittain

Ehdotuksen mukaan ratkaisuväliltä määräytyy sen mukaisesti, onko kyseessä vaativan tuen oppilas vai ei. Oppilaan voidaan katsoa olevan vaativan tuen tarpeessa mm. seuraavien perusteiden:

- Oppilaan taitotaso vastaa vaikeasti kehitysvammaisen taitotasoa. Oppilaalla on useita huomattavia hoidollisia tarpeita ja kyky itsenäiseen toimintaan on heikkoa. Oppimisvalmiudet ovat erittäin heikot ja opetus järjestetään toiminta-alueittain.
- Oppilaan autismikirjon erityispiirteet ovat voimakkaat ja vaikuttavat laajalti oppilaan toimintaan kouluympäristössä. Opetus järjestetään pääsääntöisesti yksilöllistetyn oppimäärän tai toiminta-alueittaisen opetussuunnitelman mukaisesti.
- Oppilaan taitotaso vastaa lievästi tai keskivaikeasti kehitysvammaisen taitotasoa. Oppilaan toimintakyky ja kehitys ovat huomattavasti ikätasoa heikompaa. Oppilaat opiskelevat lähes kaikki oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaisesti.
- Oppilaalla on monialaisia oppimisen ja koulunkäynnin haasteita. Haasteet painottuvat erityisesti sosioemotionaalisiin taitojen ja kouluun kiinnittymiseen. Oppilaalla on aktiivinen hoitosuhde lastenpsykiatriseen avohoitoon. Oppilaan opetus järjestetään tiiviissä moniammatillisessa yhteistyössä. Opetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan koululaistaitoja, ryhmässä toimimisen edellytyksiä sekä tukea oppilaan palaamista omaan lähikouluun. Opetus tapahtuu Aarnivalkean ja Tapiolan koulujen kuntouttavilla pienluokilla.

Tukea koskevan päätöksen johdosta tehtävä erillinen koulupaikkaa koskeva päätös

Tukea koskevan päätöksen saaneen oppilaan opetus järjestetään ensisijaisesti oppilaalle perusopetuslain 6 §:n nojalla jo osoitetussa lähikoulussa tai koulussa, johon oppilas on erikseen perusopetuslain 28 §:n 2 momentin nojalla hakenut ja tullut valituksi.

Tilanteessa, jossa oppilaan koulupaikka vaihtuu tukea koskevan päätöksen seurauksena, tehdään oppilaalle erillinen [uusi] koulupaikkaa koskeva päätös. Tällainen tilanne koskee käytännössä vaativan tuen oppilaita, joiden tuen tarpeet huomioivia erityisluokkia toimii yksittäisissä lautakunnan päättämässä kouluissa. Koska aluepäällikkö tekee tukea koskevan päätöksen vaativan tuen oppilaille, on tarkoituksenmukaista, että aluepäällikkö tekee myös erillisen koulupaikkaa koskevan päätöksen. Aluepäällikölle ehdotetaan siksi lisättäväksi koulupaikkaa koskeva ratkaisuväliltä osin, kun kyseessä on vaativan tuen oppilas. Koulupaikkaa koskevat päätökset tehdään voimassa olevien Espoossa noudatettavien perusopetuksen oppilaaksiottoa koskevien linjausten ja oppilasvalintaperusteiden mukaisesti, kuten tähänkin asti.

Oppiaineen oppimäärän suorittamisen tilapäinen vapautus

Oppilas voidaan vapauttaa oppiaineen oppimäärän suorittamisesta tilapäisesti terveydentilaan liittyvästä syystä enintään neljäksi kuukaudeksi. Kyseessä voi olla esimerkiksi tilanne, jossa oppilaalla on murtunut jalka ja oppilas ei voi tämän seurauksena osallistua liikunnan opetukseen.

Oppiaineen oppimäärän suorittamisen tilapäisestä vapauttamisesta, kuten muusta perusopetuslain 20 h §:n tarkoittamasta perusopetuksen oppimäärästä ja opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisesta, päätetään lähtökohtaisesti 20 f §:n mukaisen tukea koskevan päätöksen

yhteydessä. Poikkeamisesta voidaan tehdä kuitenkin tarvittaessa myös erillinen 20 h §:n mukainen päätös.

Tukea koskeva päätös on voimassa toistaiseksi, ja päätöstä tarkastetaan vain, jos oppilaan tuen tarpeissa tapahtuu olennaisia muutoksia. Lyhytaikaisten, luonteeltaan tilapäisten ratkaisujen sisällyttäminen tukea koskevaan päätökseen ei ole siksi tarkoituksenmukaista. Oppiaineen oppimäärän suorittamisen tilapäinen vapauttaminen ehdotetaan päätettäväksi erillisellä perusopetuslain 20 h §:n nojalla tehtävällä hallintopäätöksellä, ja ratkaisuvallta aluepäällikölle.

Perusopetuksen poikkeava järjestäminen

Oppilaan opetus voidaan järjestää osittain toisin kuin perusopetuslaissa säädetään, mikäli oppiaineen oppimäärän suorittaminen olisi oppilaan aikaisemmat opinnot tai oppilaan terveydentila huomioon ottaen kohtuutonta. Oppilas voi jättää suorittamatta perusopetuksen oppiaineen oppimäärän tai vuosiluokan oppimäärän, mikäli oppilas on osoittanut, että hänellä on joltakin osin ennestään oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot.

Edellä mainituin perustein perusopetuslain 18 §:n nojalla tehtäviä perusopetuksen poikkeavaa järjestämistä koskevia päätöksiä ovat jatkossa

- aineen opiskelusta vapauttaminen toistaiseksi
- siirtyminen vuosiluokkiin sitomattomaan opetukseen
- siirtyminen vuosiluokan yli
- opiskelu ylemmän luokan oppimäärän mukaisesti yksittäisessä aineessa
- alemmalle vuosiluokalle sijoittaminen.

Kyseisen säännöksen nojalla ei voida enää jatkossa lyhentää oppilaan koulupäivää. Etäopetusta voidaan järjestää vain tilanteessa, jossa oppilaalla on vakava sairaus – käytännössä terminaalivaiheessa oleva sairaus.

Uuden perusopetuslain 18 §:n mukaisesta perusopetuksen poikkeavasta järjestämisestä päättää aluepäällikkö, kuten tälläkin hetkellä. Rehtorin ja koulunjohtajan ratkaisuvallasta poistetaan päätös oppilaan koulupäivän lyhentämisestä.

Konsultatiivinen sairaalapalvelu

Perusopetuslain 4 a §:n mukaan erikoissairaanhoidossa olevalle oppilaalle annetaan opetusta, jolla on oppimista ja koulunkäyntiä ylläpitävä sekä oppilaan hoitotavoitteita tukeva kokonaiskuntoutuksellinen tavoite. Opetusta järjestetään ensisijaisesti oppilaalle perusopetuslain 6 §:ssä osoitetussa lähikoulussa tai koulussa, johon oppilas on erikseen hakenut ja tullut 28 §:n nojalla valituksi (esim. painotettu opetus). Mikäli oppilaan terveys, pedagogiset erityistarpeet, erikoissairaanhoidon hoidolliset ja kuntoutukselliset toimenpiteet edellyttävät, opetusta voidaan järjestää myös sairaalassa.

Keinumäen sairaalakoulu vastaa tällä hetkellä erikoissairaanhoidon piirissä olevien lasten opetukseen liittyvästä opetuksesta. Päätöksen Keinumäen sairaalakoulun oppilaspaikalle tekee Keski- ja Pohjois-Espoon aluepäällikkö. Tähän ei esitetä muutosta. Keinumäen koulun rehtorin tehtäväksi ehdotetaan sen sijaan lisättäväksi perusopetuslain 4 a §:n tarkoittaman konsultatiivisen sairaalaopetuspalvelun järjestämisestä vastaaminen.

Muut muutokset

Delegointipäätökseen on tarpeen tehdä pienimuotoisia tarkennuksia, jotka yksilöivät kyseisissä oppilaskohtaisissa päätöksessä sovellettavat säännökset.

Muuta huomioitavaa

Ennen 1.8.2025 tehdyt päätökset erityisestä tuesta on saatettava uuden perusopetuslain 4 a luvun mukaisiksi viimeistään 31.8.2026, ja oppilaat siirtyvät lähtökohtaisesti heille perusopetuslain 6 §:n nojalla osoitettaviin lähikouluihin tai kouluihin, johon oppilaat perusopetuslain 28 §:n 2 momentin nojalla mahdollisesti erikseen hakevat ja tulevat valituiksi.

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö pitää tarkoituksenmukaisena ja oppilaiden edun mukaisena ratkaisuna, ettei kaikkien alueellisilla erityisluokilla tällä hetkellä opiskelevien oppilaiden tarvitse vaihtaa koulua, vaan osa oppilaista saa jatkaa nykyisissä kouluissaan kyseisissä kouluissa olevien vuosiluokkien loppuun asti. Koska oppilaiden koulupaikka ei vaihdu mahdollisen uuden tukea koskevan päätöksen seurauksena, ratkaisuvälillä tukea koskevan päätöksen osalta määräytyy edellä kohdassa 3 selostetulla tavalla oppilaskohtaisesti – ei erityisluokan perusteella.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikön delegointipäätös 1.8.2025 lukien

Oheismateriaali

- Nykyisen ja uuden delegointipäätöksen vertailu

Tiedoksi